

Toruń, 11.10.2010 r.

Zn. spr.: ZZ – 7019 – 81/10

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W GDAŃSKU**
ul. Chmielna 54/57
80-748 Gdańsk

Wniosek

Na podstawie art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r., Nr 199, poz. 1227), Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu wnioskuje o wydanie opinii do Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Przymuszewo na lata 2009-2018.

W załączeniu:

1. Prognoza oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu dla lasów Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Przymuszewo.
2. Mapa obszarów chronionych z lokalizacją obszarów Natura 2000, siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt z Załączników Dyrektywy Siedliskowej i Ptasiej.
3. Płyta CD zawierająca:
 - 1) Prognozę oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu dla lasów Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Przymuszewo.
 - 2) Mapę obszarów chronionych z lokalizacją obszarów Natura 2000, siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt z Załączników Dyrektywy Siedliskowej i Ptasiej.
4. Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Przymuszewo (obręb: Laska, Przymuszewo) sporządzony na okres od 01.01.2009r. do 31.12.2018r. na podstawie stanu lasu w dniu 1 stycznia 2009 r.: elaborat, opisy taksacyjne, program ochrony przyrody.

Do wiadomości:

Nadleśnictwo Przymuszewo

Z-ca DYREKTORA
ds. Gospodarki Leśnej

dr inż. Witold Pajkert

Jan 8.10.2010.
Paw 8.10.10.

SEKRETARIAT RDLP w Toruniu	
nr 214	Podpis [signature]
Wpłynęło 27.01.2011	[signature]
Zadekretowano 22	Data 22.01.11
Podpis [signature]	

P.J. Frankowski
28.01.11
[signature]

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W GDAŃSKU**

Gdańsk, dnia 21.01.2011 r.

RDOŚ-Gd-PN.I.410.2.2011.BF
za potwierdzeniem odbioru

OPINIA

W odpowiedzi na wniosek Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu, zn. spr. ZZ-7019-81/10 z dn. 11.10.2010 r. oraz zn. spr. ZO-732-1/2011 z dn. 12.01.2011 r., po zapoznaniu się z:

- Prognozą oddziaływania na środowisko planu urządzania lasu dla lasów Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Przymuszewo na okres 01.01.2009 r. – 31.12.2018 r., jej uzupełnieniem z dnia 01.12.2010 r. oraz uwagami RDLP w Toruniu,

pozytywnie opiniuję ww. Plan.

W opinii tut. organu nie stwierdzono, aby jakiegokolwiek zapisy i wskazania zamieszczone w *Planie*, wpływały znacząco negatywnie na całość środowiska przyrodniczego w zasięgu Nadleśnictwa Przymuszewo.

Plan nie stanowi ram dla przedsięwzięć wymienionych w treści Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213 poz. 1397). Na terenie Nadleśnictwa Przymuszewo znajdują się następujące obszary Natura 2000:

- „**Wielki Sandr Brdy**” PLB 220001, powierzchnia w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa 12 873,45 ha;
- „**Bory Tucholskie**” PLB 220009, powierzchnia w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa 4 350,31 ha;
- „**Sandr Brdy**” PLH 220026, powierzchnia w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa 1 409,84 ha;
- „**Młosino-Lubnia**” PLH 220077, powierzchnia w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa 1 149,37 ha;
- „**Doliny Brdy i Chociny**” PLH 220058, powierzchnia w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa 819,52 ha;
- „**Ostoja Zapceńska**” PLH 220057, powierzchnia w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa 57,70 ha.

RDOŚ-Gd-PN.I.410.2.2011.BF

Niektóre zapisy *Planu*, w przypadku jego realizacji, mogą spowodować powstanie krótkoterminowego negatywnego oddziaływania na wybrane elementy środowiska. Sposoby ograniczania tego negatywnego wpływu zostały zapisane w Programie ochrony przyrody, który zawiera ogólne i szczegółowe zapisy postępowania gospodarczego, uwzględniającego wymogi ochrony przyrody lub opisy środków łagodzących, a zwłaszcza:

1. W zakresie różnorodności genetycznej i gatunkowej - *Plan* nie zawiera elementów, które mogą wpływać na zmniejszenie puli genowej w obrębie gatunków oraz zmniejszenie różnorodności gatunkowej, z uwagi na ujęte z tego zakresu następujące cele:

- monitorowanie krzewów i zielnych roślin reliktowych, endemitów, ginących i zagrożonych,
- utrzymywanie zgodności składów gatunkowych drzewostanów z potencjalną roślinnością naturalną, to jest zgodności biocenozy z biotopem,
- zwiększanie różnorodności gatunkowej biocenoz oraz różnorodności ekosystemów kompleksów leśnych regionu,
- uzupełnianie i odtwarzanie korytarzy ekologicznych,
- prowadzenie prac związanych z zachowaniem i odtwarzaniem śródleśnych bagien, oczek wodnych, łąk oraz innych cennych biotopów, zachowanie w stanie naturalnym i odtwarzanie śródleśnych zbiorników wodnych, mszarów, torfowisk, trzęsawisk, wrzosowisk, wydm, remiz, rzadkich zbiorowisk roślinnych, stanowisk rzadkich roślin i zwierząt,
- zachowanie w dolinach rzek lasów łęgowych, olsów i innych naturalnych formacji przyrodniczych, jako ostoi rzadkich gatunków roślin i zwierząt oraz regulatorów wilgotności siedlisk i klimatu lokalnego (mikroklimatu),
- ochrona i zachowanie siedlisk priorytetowych,
- kształtowanie granicy ekotonowej,
- ciągłą aktualizację w opracowanych „Programie ochrony przyrody” dla Nadleśnictwa występowania gatunków rzadkich i zagrożonych, identyfikację przyczyn zagrożenia rzadkich gatunków i eliminacja źródeł zagrożenia,
- stosowanie czynnych metod ochrony rzadkich gatunków roślin i zwierząt (koszenie łąk, usuwanie gatunków drzewiastych),
- pozostawianie drzew dziuplastych, posuszu jałowego, leżaniny, starych drzew na powierzchniach zrębowych oraz części drzew o nietypowych cechach, jako rezerwuary genów,
- rozprzestrzenianie genotypów z wyselekcjonowanej bazy rozmnożeniowej na obszarach dla nich optymalnych.

2. W zakresie różnorodności krajobrazowej (lub ekosystemowej) – zawarte w *Planie* zapisy, nie spowodują zagrożenia zmniejszenia się liczby i powierzchni poszczególnych typów ekosystemów. Ponadto wpłyną bezpośrednio i pośrednio na kształtowanie się nisz ekologicznych. Osiągnięcie dodatniego wpływu długoterminowego na różnorodność ekosystemową będzie możliwe dzięki uwzględnieniu:

- pełnego rozpoznania warunków glebowo siedliskowych,
- kształtowania biologicznie zróżnicowanych i stabilnych ekosystemów leśnych, zgodnie z ich naturalnymi tendencjami dynamiczno - rozwojowymi,

- przebudowy drzewostanów jednogatunkowych, szczególnie pierwszego pokolenia na gruntach porolnych, w kierunku stworzenia w ich miejscu struktur wielogatunkowych i wielopiętrowych,
- wprowadzania podszytów na siedliskach Bśw/BMśw i gruntach porolnych,
- wprowadzania II piętra w drzewostanach na siedliskach mieszanych i wilgotnych,
- wprowadzania możliwie największego wachlarza gatunków drzew i krzewów biocenotycznych i fitomelioracyjnych do istniejących drzewostanów w procesie dolesiania luk i przerzedzeń, oraz do zakładanych upraw, szczególnie na gruntach nieleśnych,
- wprowadzania, w trakcie przebudowy, w podszytach, lukach, przerzedzeniach i przy zakładaniu upraw w wydzieleniach z gatunkami głównymi wpływającymi degradująco na środowisko glebowe, gatunków fitomelioracyjnych niwelujących ich niekorzystny wpływ na siedliska,
- zapewnienia przez produkcję szkółkarską możliwie bogatego zestawu gatunków biocenotycznych, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków zagrożonych i pomijanych dotąd w gospodarce leśnej (np. cis, jałowiec, wiąz itp.),
- tworzenia stref ekotonowych na granicy ekosystemów leśnych z innymi środowiskami (polnymi, wodnymi itp.),
- maksymalnego wykorzystania w odnowieniach rębni złożonych, a przy stosowaniu rębni zupełnych zachowania bigrup, istniejących kęp podrostów i nalotów oraz pozostawianie przestojów,
- pozostawiania w stanie nienaruszonym terenów o charakterze obszarów niezalesionych: nadmiernie wilgotnych, słabo zmineralizowanych torfowisk, turzycowisk, wrzosowisk, wąwozów, skarp itp.

3. W zakresie oddziaływania na chronione gatunki roślin i zwierząt - najbardziej istotny wpływ *Planu* na komponenty środowiska przyrodniczego może dotyczyć wybranych gatunków roślin i zwierząt. *Plan* oddziałuje bezpośrednio na te gatunki lub może też oddziaływać pośrednio, poprzez zmiany ich siedlisk.

Zabiegi zaplanowane w odniesieniu do gatunków chronionych oraz ich siedlisk pozwalają stwierdzić, że dla żadnego gatunku nie przewiduje się znacząco negatywnego wpływu realizacji *Planu*. Dla niektórych gatunków realizacja zapisów *Planu* może spowodować korzystny wpływ na stan ich siedlisk i liczebność populacji, pod warunkiem uwzględniania m.in. zaleceń zamieszczonych w Programie ochrony przyrody. Dla części gatunków zapisy *Planu*, mogą spowodować przejściowo negatywne oddziaływanie, które może być zminimalizowane poprzez realizację wszystkich ustaleń Programu ochrony przyrody oraz zaleceń zamieszczonych w *Prognozie*.

3.1. Wskazano następujące sposoby ograniczenia negatywnego wpływu na chronione gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 2009/147/WE, zapisane w *Planie*:

- wykonywanie zabiegów w strefie ochrony okresowej po konsultacji z RDOŚ,
- pozostawianie „ekotonów” w postaci nieużytkowanych rębnią zupełną stref wokół jezior i cieków wodnych, przy granicy z terenem otwartym,
- utrzymanie odpowiednich stosunków wodnych,
- utrzymanie właściwej powierzchni lasów starszych, ochrona drzew dziuplastych, oraz zachowanie właściwego stanu siedlisk grądowych i łągowych,

- wywieszanie budek lęgowych, w drzewostanach poniżej 80 lat, oraz oczyszczanie ich w terminie od 16 października do końca lutego,
- pozostawianie gatunków o miękkim drewnie,
- kształtowanie mozaikowatej struktury siedlisk,
- miejscowe powstrzymanie od zabiegów rębnych w przypadku stwierdzenia gniazdowania.

3.2. W stosunku do ochrony roślin z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, w przypadku ich stwierdzenia, zaplanowano:

- okresowe prześwietlanie drzewostanu,
- ochronę stanowisk poprzez wyznaczanie szlaków technologicznych i stosowanie zrywki nasiębiejnej lub podwieszanej,
- ochronę muraw i wrzosowisk,
- ochronę istniejących płatów podczas prowadzonych zabiegów np. poprzez pozostawianie biogrup drzew na zrębach,
- okresowe koszenie ustalone indywidualnie dla danego gatunku,
- zakaz zalesiania łąk, melioracji, oczyszczania starych rowów, dopuszczenie do okresowych zalewów.

3.3. W stosunku do ochrony ssaków z załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG: bobra europejskiego (*Castor fiber*) i wydry (*Lutra lutra*), zaplanowano następujące sposoby ograniczenia negatywnego wpływu Planu:

- ograniczenie regulacji rzek i strumieni,
- zakaz usuwania zadrzewień wzdłuż brzegów rzek, strumieni i jezior,
- odtwarzanie zbiorowisk nadbrzeżnych,
- zapobieganie zaśmiecaniu brzegów.

W stosunku do ochrony nietoperzy:

- zakaz wycinania starych drzew dziuplastych wzdłuż cieków,
- zabezpieczenie miejsc zimowania,
- zakaz stosowania toksycznych środków do impregnacji drewna w budynkach, w których stwierdzono letnie schronienia.

3.4. W stosunku do ochrony płazów i gadów, z załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, zaplanowano następujące sposoby ograniczenia negatywnego wpływu Planu:

- utrzymywanie stałego poziomu wody w oczkach wodnych,
- zakaz regulacji cieków i zasypywania odpadami drobnych cieków wodnych,
- zabudowa biologiczna brzegów poprzez odtwarzanie zbiorowisk roślin nadwodnych,
- zapobieganie zarastania zbiorników wodnych i ochrona tras migracji płazów z zimowisk do zbiorników wodnych,
- renaturalizacja śródleśnych bagien i oczek wodnych, zakaz ich odwadniania.

4. W zakresie oddziaływania na wodę – przez Nadleśnictwo Przymuszewo przepływają następujące rzeki: Brda, Wda, oraz ich dopływy: Chocina, Zbrzyca, Orla Struga, Kulawa, Kłonecznica, Mlusina, Niechwaszcz i Parzenica. W celu ich ochrony utworzono kategorię lasów ochronnych, wymagającą prowadzenia gospodarki leśnej w sposób zapewniający ciągłe spełnianie przez nią celów, dla których została wydzielona. W Nadleśnictwie Przymuszewo zajmują one 12,3 % powierzchni (1 642,99 ha). Wprowadzone wytyczne w *Planie*, dotyczące lasów w funkcji

wodochronnej, zapewniają jego pozytywny wpływ w ww. zakresie, w szczególności poprzez:

- nie planowanie prowadzenia zrębów zupełnych w odległości dwóch wysokości drzewostanu (ok. 50 m) od brzegów jezior oligotroficznych i mezotroficznych, ze względu na możliwość doprowadzenia ich do zniszczenia przez zmianę chemizmu, spowodowaną spływaniem substancji humusowych,
- wybranie formy przerębowego zagospodarowania lasu oraz właściwe zaplanowanie odpowiednich zabiegów odnowieniowych w przypadku lasów liściastych,
- wyłączenie z użytkowania pasów 2 - 5 m wzdłuż rowów i 10 - 15 m wokół zbiorników wodnych powstających samorzutnie zbiorowisk okrajkowych, skutecznych jako bariery wychwytyjące zanieczyszczenia biogeochemiczne spływające z pól,
- rezygnację z użytkowania lasów na mokradłach (brak wskazań gospodarczych).

5. W zakresie oddziaływania na siedliska przyrodnicze – na terenie Nadleśnictwa Przymuszewo wyróżniono 2 leśne, 2 nieleśne i 2 wodne siedliska wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Ze względu na możliwość wystąpienia:

- niezgodności docelowych typów gospodarczych drzewostanów i zalecanych składów gatunkowych ze składami drzewostanów właściwymi dla leśnych siedlisk przyrodniczych (gospodarka leśna powodowałaby wówczas zniekształcanie drzewostanów siedlisk przyrodniczych),
- nie wyczerpywania przez docelowe typy gospodarcze drzewostanów i zalecane składy gatunkowe przewidziane w *Planie*, naturalnego zróżnicowania składów drzewostanów leśnych siedlisk przyrodniczych (gospodarka leśna powodowałaby wówczas uproszczenie różnorodności form siedlisk przyrodniczych),
- udziału gatunków obcych geograficznie w docelowych typach gospodarczych drzewostanów i zalecanych składach gatunkowych (gospodarka leśna prowadzić będzie do zniekształcania siedlisk przyrodniczych przez wprowadzanie i promowanie gatunków obcych),
- zmian w strukturze drzewostanów spowodowanych *Planem* cięć, co prowadzi do zmiany właściwości siedliska gatunków - np. ubytek starodrzewi albo ubytek otwartych powierzchni zrębowych,
- zmiany struktury wieku drzewostanów w zasobach danego siedliska przyrodniczego spowodowanych *Planem* cięć (ubytek dojrzałych form siedliska przyrodniczego związanych ze starymi dojrzałymi drzewostanami może redukować związaną z tym siedliskiem różnorodność biologiczną),
- ryzyka wpływu wykonywanych cięć rębnych na sąsiadujące ekosystemy,
- zdeteminowania charakterystyki siedliska zwierząt i roślin leśnych przez dominujące typy rębni,
- powiększenia zasobów chronionych siedlisk przyrodniczych o ile cel przebudowy jest zbieżny ze składem typowym dla siedliska przyrodniczego,

5.1. W celu poprawy stanu środowiska przyrodniczego, *Plan* przewiduje zasady:

- zachowania, w miarę możliwości ekosystemów leśnych w stanie zbliżonym do naturalnego poprzez zaniechanie cięć schematycznych na korzyść cięć o charakterze przekształceniowym – renaturalizującym;

- restytucji zdegradowanych i zniekształconych zbiorowisk metodami hodowli i ochrony lasu poprzez:
 - wykorzystanie w miarę możliwości sukcesji naturalnej,
 - zastosowanie rębni złożonej przy przebudowie drzewostanów,
 - używanie do przebudowy i odnowień najwartościowszych miejscowych ekotypów drzew z przestrzeganiem zasad regionalizacji,
 - protegowanie odnowienia naturalnego;
- utrzymania i wzmożenia funkcji ochronnych lasów, mimo funkcji specjalnej, w szczególności funkcji wodochronnych;
- utrzymania zdrowotności i żywotności ekosystemów leśnych poprzez:
 - zróżnicowanego traktowania drzewostanów pod względem wymogów higieny lasu (tam gdzie nie stanowi to zagrożenia należy pozostawiać w lesie drewno martwe tzw. posusz jałowy aby powstrzymać proces degradacji gleby i przyspieszyć obieg materii),
 - możliwie wczesnego stosowania zabiegów pielęgnacyjnych, dostosowywania składu gatunkowego do warunków siedliskowych (przy odnowieniach wykorzystać należy zmienność warunków siedliskowych w wydzieleniu),
 - zróżnicowania wiekowego i gatunkowego (pozostawianie kęp starodrzewia, stosowania domieszek produkcyjnych i biocenotycznych);
- stosowania przyjaznych dla środowiska technologii i metod użytkowania lasu.

5.2. Warunkiem skutecznej ochrony zalesionych ekosystemów mokradłowych jest zagospodarowanie lasów tam rosnących poprzez zapewnienie ich trwałości i nie burzenie złożonych układów hydrologicznych. Najwłaściwszym sposobem użytkowania i odnawiania lasu w borach bagiennych, brzezinach i olsach oraz świerczynach na torfach jest rębnia przerębowa, polegająca na usuwaniu pojedynczych drzew. W pozostałych typach lasów stosowana powinna być przede wszystkim tzw. rębnia stopniowa udoskonalona, polegająca na indywidualnym i nieschematycznym planowaniu działań w każdym miejscu drzewostanu, przy dopuszczeniu wszystkich rodzajów cięć, zawsze jednak mając na uwadze główny cel hodowlany.

W Nadleśnictwie Przymuszewo zinwentaryzowano jako wydzielenia bagna i mokradła o łącznej powierzchni 390,72 ha, a niestanowiące wydzieleń 30,85 ha. Gospodarka leśna prowadzona jest na podstawie następujących wytycznych, w odniesieniu do:

- **borów i lasów bagiennych (kod 91D0) i łęgów olszowych, olszowo – jesionowych i jesionowych (kod 91E0):**
 - wyłączenie z użytkowania rębego pozostawienie naturalnej sukcesji (przeznaczono 14,86 ha),
 - stymulowanie odnowienia naturalnego drzew charakterystycznych dla siedliska: olchy, a szczególnie jesionu, którego stare pokolenie stopniowo zamiera,
 - wykonywanie cięć pielęgnacyjnych (trzebieży i czyszczeń późnych) jedynie drzewostanach przegęszczonych; zwrócenie uwagi na usuwanie gatunków obcych (klon jesionolistny, topole euroamerykańskie),
 - ochronę jeszcze zdrowych jesionów,
 - systematyczne wykonywanie cięć sanitarnych poprzez wycinanie jesionów zasiedlonych przez *Jesionowca pstrego*. Wywożenie pozyskanego drewna poza strefę zagrożenia (około 3 km od najbliższych drzewostanów jesionowych).

- tolerowanie lokalnego naturalnego zabagniania się siedliska,
- Ponadto, wyszczególniono w *Prognozie Planu*:
- kształtowanie ekotonów w sposób naturalny lub sztuczny,
 - pielęgnowanie upraw bez użycia herbicydów,
 - preferowanie gatunków łągowych podczas wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych,
 - ochronę i pielęgnowanie odnowień naturalnych,
 - odnawianie luk i przerzedzeń dębem i wiązem, odnawianie olszą większych luk, które na żyzniejszych fragmentach traktowane będą jako przedplon dla jesionu (z uwagi na jego chorobę),
 - ochronę cennych domieszek przy użyciu repelentów lub stosowanie grodzień,
 - zapobieganie radykalnym zmianom stosunków wodnych, a jeżeli to możliwe i potrzebne doprowadzenie do spowolnienia odpływu wody z powierzchni,
 - preferowanie punktowego sposobu przygotowania gleby lub odnawianie bez przygotowania gleby,
 - stosowanie kruszarek do gałęzi z uwagi na zabronione niszczenie runa,
 - kształtowanie ekotonów w sposób naturalny lub sztuczny,
 - dostosowanie intensywności zabiegów pielęgnacyjnych i ich charakteru do potrzeb ochrony siedliska i zmierzanie do ukształtowania struktury drzewostanu zbliżonej do pełnej zgodności z siedliskiem naturalnym (modelowym),
 - dostosowanie składu gatunkowego projektowanej uprawy do zgodnego z modelowym dla danego siedliska (traktowanie olszy na żyzniejszych siedliskach, jako przedplon i sadzenie jej w luźniejszej więźbie tj. 4 tys. szt./ha. Dopuszczenie odnowienia jesionem pomiędzy olszą, traktowaną jako ostona),
 - zalecenie wprowadzania krzewów charakterystycznych dla danego siedliska (bez czarny, kalina, trzmielina, porzeczek, kruszyna, głóg) w miarę potrzeb i posiadanych możliwości,
 - wykonywanie pozyskania posuszu tylko w sytuacji zagrożenia trwałości lasu,
 - wykonywanie prac przy pozyskaniu i zrywce w okresie zimowym, przy pokrywie śnieżnej. Stosowanie sortymentowego systemu pracy, unikanie zrywki wleczonej na rzecz nasiębiejnej. Stosowanie szlaków technologicznych bez względu na rodzaj zabiegu.

• **Torfowisk wysokich, zdegradowanych i przejściowych (kody: 7110,7120,7140):**

- pozostawienie sukcesji naturalnej,
- zakaz każdego rodzaju gospodarki,
- zapobieganie radykalnym zmianom stosunków wodnych, zasypanie istniejących rowów melioracyjnych,
- zaniechanie wprowadzania na nich jakichkolwiek zmian,
- ochronę siedlisk poprzez ograniczenie ilości gatunków nadmiernie transpirujących wodę po uzyskaniu akceptacji konserwatora przyrody lub siedliskoznawcy – rozważenie ochrony czynnej,
- zakaz: przeznaczania na zbiorniki retencyjne, pozyskania torfu, zalesiania, odwadniania,
- przy zakładaniu zrębów zupełnych, graniczących z siedliskiem, pozostawianie pasa drzewostanu bezpośrednio przylegającego do torfowiska, o szerokości 30-40 m (zgodnie z § 84 pkt. 6 Zasad Hodowli Lasu), w którym odnowienie będzie prowadzone przy zastosowaniu rębni złożonych.

6. W zakresie oddziaływanie na zasoby naturalne –

powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Przymuszewo wynosiła wg stanu na dzień 01.01.2009 r. 17 062 ha, w tym gruntów zalesionych 17 034,88 ha. Miąższość drzewostanów wynosiła 3 508 500 m³. Przeciętna zasobność na 1 ha powierzchni leśnej wynosiła 204 m³/ha, przeciętny wiek wynosił 62 lat, natomiast przeciętny przyrost. W Planie przewidziano 1 482,87 ha rębni zupełnych (7,93 % pow. Nadl.) i 321,22 ha rębni złożonych (1,72 % pow. Nadl.)

7. W zakresie oddziaływania na spójność obszarów Natura 2000 - Plan nie będzie miał istotnego znaczenia dla istniejących korytarzy ekologicznych istotnych dla sieci. Ze względu na zakres projektowanych prac nie spowoduje negatywnych, trwałych skutków w szlakach migracji ptaków. Przejściowe oddziaływanie negatywne może mieć miejsce w przypadku realizacji rębni w okresie lęgowym ptaków. W niezmienionej postaci zostaną zachowane połączenia ekologiczne w rzekach Nadleśnictwa Przymuszewo, pomiędzy ekosystemem morskim a wodami śródlądowymi. Rozmiar zmian warunków i nowe właściwości poszczególnych elementów środowiska nie będą znacznie odbiegać od obecnych, charakterystycznych dla omawianych obszarów. Nie nastąpią także istotne zmiany w faunie i florze tego terenu. Przewidywane oddziaływanie i układ parametrów ekologicznych będzie taki sam, jaki jest obecnie. W oparciu o założone w *Planie* zabiegi przedstawiono w diagramach charakterystykę struktury drzewostanów na początku i końcu omawianego dokumentu na obszarach Natura 2000. Na podstawie ich analizy stwierdza się, że kluczowe procesy i funkcjonujący układ przestrzennych procesów w siedlisku, nie ulegną istotnym przekształceniom. Ekosystem funkcjonować będzie w podobny sposób, jak ma to miejsce w tej części aktualnie. Realizacja *Planu* nie wpłynie negatywnie na integralność funkcjonujących w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Przymuszewo Obszarów Natura 2000.

Przeprowadzona w Prognozie szczegółowa analiza, nie wykazuje negatywnego oddziaływania zapisów Planu urządzania lasu na środowisko. Łączne oddziaływanie Planu urządzania lasu na środowisko przyrodnicze na gruntach Nadleśnictwa Przymuszewo, określone w bliższej i dalszej perspektywie czasu, ocenione zostało jako pozytywne. Rodzaj i charakter zabiegów gospodarczych wynikających z Planu urządzania lasu, nie wpływa negatywnie na środowisko. Realizacja *Planu* nie zaburzy czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych.

W związku z powyższym, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku, pozytywnie opiniuje Plan urządzania lasu dla Nadleśnictwa Przymuszewo na okres 01.01.2009 r. – 31.12.2018 r.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska
w Gdańsku
Joanna Jatosik
Regionalny Konserwator Przyrody

Otrzymują:

1. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu, ul. Mickiewicza 9, 87-100, Toruń;
2. Nadleśnictwo Przymuszewo, Przymuszewo 3, 89 – 634, Leśno;
3. a/a.